

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Far folk un heymland

Markiš, Perec D.

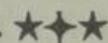
זערעפּ, שיקראט

Moskve, 1943

גניערפאבּ נוף גנילירפּ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8230

אייז געמאָלדַּן די קָאַמִּיסְיָע האָט פֿוֹנֵז זִיכְּ
פֿאָר די פֿיר פֿאַרְזָאָרגְטָע בְּרִידְעָר דְּעֶמְלָטָ
אוֹ דָּאַט לְאַנְדָּ, וּוֹאַס האָט אַזְּעַלְכָּע טְרִיבְּעָ זִינָּ,
וְאַרְגָּן וּוֹעַט אלְיִינָּ פֿאָר זִיעָר אלְטְעָר מָאַמְּעָן!

פרילִינְג פֿוֹנֵז באָפְּרִיאַיְוָנָּג

— גַּעַשׂוֹוִינְדָּעָר, פֿיְיגְּלָ! שְׁטַעַלְתָּ אַינְעַרְגָּעָץ זִיכְּ נִימְט אָפְּ!
שְׁוִינְג אַיְבָּן דָּעָר הַיְיכְּ זִיכְּ אַופְּגַּעַהוּיְבָּן האָט די זָוָן דָּאַ.
עַס וְאַרְפָּטָט די לְרָדְ דָּעָם שְׁנִיְּ פֿוֹנֵז זִיכְּ אַרְאָפְּ,
פֿוֹנְקָט וּוֹי באַנְדָּאַזְשָׁן פֿוֹנֵז פֿאַרְהָאַמְּעוֹוּעָטָע וּוֹגְנָדָן.

זִי אייז צַעְגָּרָאַבָּן וּוֹי פֿוֹנֵז פֿאָקָג אַוְן באַשְׁיַּינְג
פֿוֹנֵז פֿלְאָמָּ אַוְן סְרִיפָעָס אַוְן צַעְוַיְכְּעַרְטָע קָאנְאַגְּעָן,
וּוֹי נָאָר אַדוּרְגַּעַגָּן אַפְּ אַומְגָלִיק אייז דָּעָר פֿיְינְט,
וּוֹי נָאָר גַּעַטְרָאָטָן סְיַהָאַבָּן דִּיטְשִׁישָׁע טָאַלְיָאַגְּנִים.

— פֿאַרְהָאַלְט נִיט, שְׁטְרָאָמְעָבָן, זִיכְּ אַינְעַרְגָּעָץ אָפְּן וּוּגָג,
די פֿעַלְדָּעָר הַיְיכְּ נִיט צַעְשׂוֹוּנְקָעָן אַוְן צַעְוּוֹאַשָּׁן.
בָּא יְעַדְנָ בּוּיְמָ, בָּא יְעַדְנָ וְאַלְגַּעַדְשָׁטִין זִיכְּ פֿרְעָטָט,
זִי וּוּעַלְגָּן אַנוּוּיְיָזָן אַיְיכְּ גַּאֲסְטְּפְּרִינְטְּלָעָכְּ אַוְן וְאַשְׁיקָ:

די וּוּעַגְנָ וְאַרְגָּן זִיכְּ מִיט בְּרָאַכְוֹוָאַרְגְּדִיקָע בְּעַרְגָּו,
אַיְבְּעַרְגָּעָלָאַדְעָנָע אָפְּ מִירְעָוָ-זִיְּטָט זִיְּ פֿירָן;
פֿאַרְוּוָאַרְפָּן זִיְּגָעָן זִיְּ מִיט דִּיטְשִׁישָׁן גְּעוּוֹעָר,
פֿאַרְמִיסְטִיקָט זִיְּגָעָן זִיְּ מִיט דִּיטְשִׁישָׁע פֿעַגְאָרִים.

— נִיט זָאמָט זִיכְּ, וּוַיְנְטָן! אַיְבָּעָר וּוּלְדָעָר זִיכְּ צַעְוּוֹאַרְפָּטָן!
דָּעָר פֿרִילִינְג גְּרִיְּפָט, אָ צַעְפָּאַלְאַכְעַטָּעָר אַינְדְּרִיְּעָן;
נִיט נָאָר קִיְּנָ בְּלִיְּוָנָג אַיצְטָעָר בְּרַעְנָגָעָן עָר בְּאַדְאָרָפְּ,
אַיְנָ זִיְּגָעָן טְרִיטָה הָעָרָת זִיכְּ נִיצְאָכָן אַוְן באָפְּרִיאַיְוָנָּג

פֿאָר אוַיְסְגַּעְפִּינְיקָטָע אַיְנָ קְלָעָט אַוְנְטָעָרָן יָאָכְּ,
וּוֹאַס קוֹקָן שְׁטִילָ אַרוֹיָס אָפְּ אַיְם דָּוְרָכָ אַלְעָ וּוּגָגָן;
— עַפְנָט זִיכְּ אָוֹפְּ מִיט אַיְיָעָר צְוִיבָעָר אַוְן פֿאַרְשְׁפָּרָאָכְּ,
אַוְן מִיט גְּעוֹזָאָגָג בְּאַגְּרִיסָט אַיְם אַוְן בְּאַגְּעָגָנָט.

שְׁוִינְג אַוְמְעָטוּמָ עָר אייז, אַיְנָ יְעַדְנָ הוַיְפָנָ עָרָד,
וּוֹי וּוֹיִצְּ וּוֹיְגָעָן עָר אַיְזָן, אַיְנָ שְׁמַעְקָנְדִּיקָעָר קָאַרְגָּן

וועט פאר דעם פִּינֶּנְט זַיִן אָ פָּרְנִיכְטְּנְדִּיקְע שׁוׁועֶרד,
און פאר דעם היימלאנד — אָ גַּפְאַנְצָעֵר פֿוֹן קַאיָּאָרְן.

אין יעדן האָרְן און אַיִן יעדער שְׂמִידְעָרִי,
ווע ס'שְׂמִידְט זַיִכ טְרִי אָוָן הַפְּעָרְדִּיק ס'גּוּוּעָר דָּאָרְט,
וואָס'שְׂמִעלְצָט אָגָּן אָוְפְּהָעָר פָּאָרְן סְוִינְעַז זַיִכ דָּאָס בְּלִי,
וואָס'גִּיסְנָן קְנָאָסְפָּן אָגָּן אָפָּ בִּימְעָר זַיִכ אַיִן גַּעֲרְטְּנָעָר,

אין יעדן אָוְפְּגַּעַוּוּקְטָן שְׁטְרָאָל — עָר אַיִן שְׂוִינְגְּ נָאָנְטִי,
אין יעדן אָפְּגַּעַנוּמָעָן דְּעַרְפָּעָלָע — שְׂוִינְגְּ אַיִן עָר;
אין גַּרְיְּנָעָר כָּאָקִי טְוָעָן וּוּלְדָעָר זַיִכ שְׂוִינְגְּ אָגָּן —
אָפָּ שְׁטוֹדָעָם גַּרְיְּנָעָ — רְוִיטְאַרְמִיְּנִישָׁע דְּיוּזְיְזָעָס!

אין יעדן נְרָאָט, אין יעדן קָעָר פֿוֹן פָּאָרְטְּיְוָן,
אין יעדן אָוְפְּרִילִיס פֿוֹן נְעַקְאָמָע פֿוֹן צְעַשְׁטְּרָאָלְטָעָר, —
גַּעֲשְׁוִינְגְּנָעָר, פִּיגְלָל! אָפָּן וּוּגָּזָזְיָאָאָצָט נִיט זָאמָט,
אַיְנָעָרְגָּעָץ דְּרוּשְׁיָקָע זַיִכ, שְׁטְרָאָמָעָן, נִיט פָּאָרְהָאָלָט דָּאָרְטָן!

ס'הָאָט אוּבָך דָּעָר מִיִּסְטָעָר נִיט פָּאָרְשְׁפָּעְטִיקְט צָוָם וּוּאָרְשְׁטָאָט,
די עָרָד פָּאָרְשְׁפָּרְאָכָנָן הָאָט דָּעָר פּוּיְעָר מִיטָּנָן קָעָרָן —
דָּעָר פְּרִילִינְגָּגָן גִּיטָּמָן וּוּי אָפָּ מִילְכָאָמָע אָסָּאָלְדָאָט,
סְבִּלְעָנְדָט אָפָּ זַיִן קָאָפָּ אָרוּטְאַרְמִיְּנִישָׁע שְׁטָעָרָן!

עָר טְרָאָגָט די שׁוׁועֶרד די זִיגְרִיכְעָ פֿוֹן פְּרִילִיהִיט,
עָר טְרָאָגָט פָּאָרְנִיכְט דָּעָמָ פִּינְט אָפָּ אָלָע וּוּגָּנָן.
— גִּיטָּמָן אַנְטְּקָעָגָן! סְיוּעָט בָּאָצִיכְעָנָעָן די צִיטָט
מִיט אַיִם די לְעַצְתָּע אָוָן אַנְטְּשִׁידְנָדָע גַּעֲשְׁלָעָגָן.

אָשְׂוּוּעָ פֿוֹן פְּרִילִינְגָּג

אין פָּאַנְצָעָר גָּאָלְדָעָנָעָם פֿוֹן מִיְּקָן בָּאָגִינְעָן,
מִיט שָׁאָרְפָּעָר שְׁיִינְגָּן, גַּעֲשְׁלִיְפָּן וּוּי אָשׁוׁועֶרד,
גִּיט אָפָּן רְוִיטָן פָּלָאָצָא שְׂוּוּעָ הַיְּינְט דָּעָר פְּרִילִינְגָּג
דָּעָר אוּסְגַּעְפִּינְיִקְטָעָר אָוָן טְרוּיְעָרְקָעָר עָרָד,

די אָפְּגַּעַבְּרָעָנָטָע דְּעַרְפָּעָר די פָּאָרְלָאָזְטָע,
די גַּעֲרְטָנָעָר די דָּעָרְשָׁלָאָגְּנָעָן, די אָפְּגַּעַצְעָרָטָע שְׁטָעָט,